

Redakcja „Architektury-murator” po raz jedenasty zorganizowała otwarty konkurs dla studentów architektury oraz innych wydziałów projektowych polskich uczelni. Każda edycja poświęcona jest innemu aspektowi życia miejskiego. Dotychczas były to m.in. brama do miasta, kontenery na segregowane śmieci, punkt widokowy, siedzisko, plac zabaw. W ciągu 12 lat w konkursie wzięło udział ponad 6000 studentów. Wielu zwycięzców to obecnie wyróżniający się architekci i projektanci młodego pokolenia. Do tegorocznej edycji zgłoszono 103 prace. Wyniki ogłoszono 2 kwietnia 2008 roku, podczas otwarcia wystawy pokonkursowej na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej.

Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

I nagrodę w wysokości 7500 zł,

Trzy **wyróżnienia** w wysokości 1500 zł każde

oraz **honorową wzmiankę**.

Po raz drugi, w internetowym plebiscycie, przyznano także **nagrodę internautów**.

Skład jury:

Jarosław Kozakiewicz – rzeźbiarz, autor wielkoskalowych projektów artystycznych z pogranicza sztuki, architektury, urbanistyki i architektury krajobrazu, m.in. Ucha Ziemi w Boxberg we Wschodnich Niemczech (w realizacji); reprezentant Polski na X Biennale Architektury w Wenecji (projekt Transfer, 2006) – sędzia

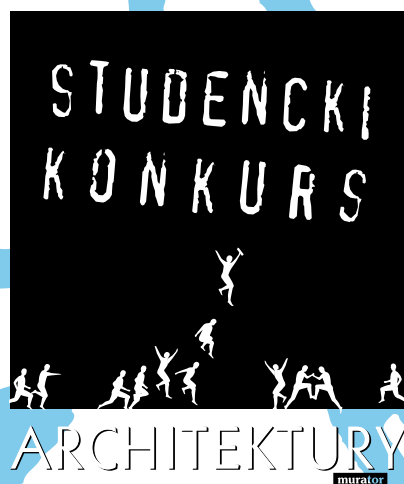
Piotr Lorens – architekt, kierownik Katedry Urbanistyki i Planowania Regionalnego na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej, prezes Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich w Gdańsku; autor licznych artykułów i redaktor publikacji poświęconych zagadnieniom współczesnej urbanistyki – sędzia referent

Ewa P. Porębska – architekt, redaktor naczelny miesięcznika „Architektura-murator” – sędzia, stały członek jury

Magdalena Staniszkis – architekt i urbanista, nauczyciel akademicki na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, prowadzi pracownię autorską STANISZKIS- ARCHITEKT, laureatka licznych konkursów i nagród za zrealizowane obiekty, autorka publikacji na temat kształtowania przestrzeni – sędzia

Mariusz Włodarczyk – projektant, prodziekan Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, kierownik pracowni Projektowania Systemów Wzorniczych, wykładowca również na Wydziale Architektury i Wzornictwa w Wyższej Szkole Sztuki i Projektowania w Łodzi. Członek Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych, prowadzi Autorskie Studio Chróścielewski Włodarczyk – sędzia, przewodniczący jury

Sponsorzy:

Potencjał drzemący w wodzie

Problem postawiony przed uczestnikami tegorocznej edycji Konkursu Studenckiego wiąże się z kwestią obecności we współczesnym mieście jednego z najważniejszych żywiołów – wody. Wybór tematu spowodowany został tym, że problem jej wykorzystania w kształtowaniu struktur urbanistycznych i obiektów architektonicznych staje się coraz częściej przedmiotem poszukiwań projektowych. Działania te dotyczą zarówno nowych sposobów wykorzystania istniejących układów wodnych (jak rzeki, strumienie, kanały, stawy czy jeziora) w procesie rozwoju nowych założeń miejskich, jak i wprowadzania nowych form obecności wody.

W powszechnym odczuciu woda kojarzona jest z naturą, wolnym czasem, rekreacją, relaksem, spokojem. Jednocześnie jest symbolicznym źródłem życia – wszak bez niej ani człowiek, ani jakiegokolwiek inna istota nie byłaby w stanie przetrwać na naszej planecie. Od najdawniejszych czasów osadnictwo wiązało się przede wszystkim z terenami nadwodnymi, co wynikało między innymi z możliwości rozwoju szlaków handlowych czy wykorzystania wody dla celów gospodarczych. Dostęp do wody w wielu częściach świata do tej pory traktowany jest jako przywilej.

Przyczyną współczesnego zainteresowania architektów i urbanistów wodą będącą integralnym elementem przestrzeni jest powszechne przekonanie o jej atrakcyjności, jako elementu ożywającego tereny zurbanizowane. Praktyczny

tego wyraz to ogólnoswiatowa kariera lokalizacji nadwodnych, określanych mianem *waterfrontów*. Pod tym pojęciem coraz częściej rozumie się nie tylko kompleksy dawnych nabrzeży portowych czy terenów poprzemysłowych położonych nad rzekami, ale także wszelkie inne obszary mające jakikolwiek związek przestrzenny lub choćby tylko wizualny z wodą. Tereny te często stają się atrakcyjnymi miejscami zamieszkania, wypoczynku a nawet pracy. Znaczenie mają również dalekie powiązania wizualne ze zbiornikami wodnymi, czego przykładem są lokowane w miejscowościach nadmorskich obiekty wysokościowe, z których rozciągają się widoki na morze.

Kariera tych przestrzeni nadwodnych, w powiązaniu z hasłami ekologicznymi i „powrotu do natury”, prowokuje współczesnych projektantów do poszukiwań wciąż nowych sposobów wykorzystania wody w kreacjach architektonicznych i urbanistycznych. Wiążą się one zarówno z pasywnym wykorzystaniem wody jako swojego ozdóbka nowo projektowanych struktur, jak i z próbami innowacyjnych zastosowań wody jako strukturalnego elementu nowej architektury. Szczególnymi przypadkami są tu zarówno próby wykorzystania wody jako nośnika nowych struktur i elementów, jak i dostrzeżenia szans na ożywienie przestrzeni nieatrakcyjnych lub wręcz zdegradowanych, w obecności nawet okazjonalnie pojawiających się jej zbiorników – powstających na przykład w wyniku opadów deszczu.

Na konkurs nadesłano 103 prace autorstwa zespołów reprezentujących wszystkie wiodące ośrodki akademickie w Polsce. Wśród nich można było odnaleźć przykłady obu wymienionych powyżej tendencji. Zaprezentowano więc projekty wykorzystujące istnienie naturalnych zbiorników wodnych w sposób nowatorski, a często także awangardowy, jak i opracowania ukazujące możliwości tworzenia nowych środowisk miejskich lub przekształcanie istniejących przy innowacyjnym wykorzystaniu wody.

Osobna grupa prac wiązała się z próbami prezentacji przesłania o znaczeniu i wartości wody dla współczesnego człowieka, a co za tym idzie koniecznością jej szanowania, jako jednego z najważniejszych zasobów naturalnych.

Podkreślić należy niestandardowy charakter prezentacji niektórych prac. W jednym przypadku

koniecznym było skorzystanie ze słuchawek, w innym – skropienie pracy wodą za pomocą dołączanego przez autorów spryskiwacza. Wielość i różnorodność nadesłanych prac udowodniła zasadność podjęcia tak określonego tematu, a jednocześnie ogrom możliwości wykorzystania wody w strukturze miasta. Jury zmuszone zostało więc do wyboru między bardzo różniącymi się pracami, obejmującymi zarówno konkretne propozycje urbanistyczne i architektoniczne, rozwiązania o charakterze ideowym, jak i nie mające wręcz związku z fizyczną przestrzenią. Ostatecznie pierwsza nagroda przyznana została pracy stanowiącej najpełniejszą realizację idei konkursowej, a jednocześnie wykorzystującej aktywnie wodę jako tworzywo architektoniczne. Sędziowie docenili próbę nadania, za pomocą wody, nowego znaczenia – i pośrednio także nowej funkcji – istniejącemu, zdegradowanemu bunkrowi przeciwnolotnemu. Obecnie jest on miejscem niechcianym, zapomnianym, ale dzięki realizacji projektu mógłby się stać miejscem ogniskującym życie lokalnej społeczności osiedla. Tym samym praca ta ma wymiar zarówno architektoniczny, jak i urbanistyczny, a wodę wykorzystuje nie jako ozdóbka, ale jako niezbywalny element architektury, tworzywo nowej jakości przestrzeni.

Oprócz nagrody jury przyznało kilka wyróżnień, starając się docenić rozwiązania różnorodnie realizujące założenia konkursu. Dlatego też wśród tych prac znalazły się: projekt ukształtowania fragmentu przestrzeni publicznej, propozycja zespołu pływających basenów, koncepcja transformacji powierzchni chodnika za pomocą farby wodoodpornej oraz bardzo wyrazisty graficznie plakat, zwracający uwagę na problem kurczenia się zasobów wody.

Plon konkursu – niezwykle bogaty pod względem zaproponowanych rozwiązań – pozwala na dwie konkluzje. Po pierwsze – że „woda ważną jest”. Po drugie – że możliwości jej wykorzystania jako tworzywa architektonicznego są bardzo duże. Tylko od wrażliwości i pomysowości projektantów zależy, czy i w jakim stopniu będziemy z nich korzystać, czy wykorzystamy potencjał drzemący w wodzie.

Piotr Lorens, sędzia referent

Zdjęcia: **Marcin Czechowicz**

4

5

6

7

- 1.** Obrady jury; od lewej:
Piotr Lorens, Ewa P. Porębska,
Mariusz Włodarczyk, Magdalena
Stanisz, Jarosław Kozakiewicz
2, 3. Obrady jury
4. Ogłoszenie werdyktu.
Od lewej: Katarzyna Trojanek
– redaktor „A-m”, organizator
konkursu, Ewa P. Porębska – redaktor
naczelny „A-m”, członek jury
5. Laureat pierwszej nagrody,
Stanisław Młyński, odpowiada
na pytania dziennikarzy
6. Laureaci konkursu. Od lewej:
Bartosz Arendt, Konrad Lewacki,
Katarzyna Bedra, Adam Derlatka,
Dariusz Florczak, Maciej Bednarski,
Stanisław Młyński
7-9. Wernisaż wystawy

8

9

Pierwsza nagroda

Praca nr 270787

Autor: Stanisław Młyński, student Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej

Opis autorski: WATERFALL BLOK

Woda została wykorzystana w celu rewitalizacji opuszczonego po II wojnie światowej bunkra, służącego jako radiostacja. Obiekt stał się ponad 20-metrową rzeźbą, na której obserwator może oglądać wykorzystanie różnorodnych walorów wody. Całe założenie działa na zasadzie trzech faz, a obiekt został podzielony na 2 poziomy: górny przy zbiorniku wodnym, na którym znajdują się siedziska oraz dolny będący wielofunkcyjną salą, która prowadzi przez bunkier do tarasu widokowego znajdującego się na szczycie. W nocy dodatkową atrakcją stać się mogą luminacje świetlne. Zadaniem obiektu jest integracja i przyciągnięcie okolicznej społeczności oraz stanie się charakterystycznym symbolem tej części miasta.

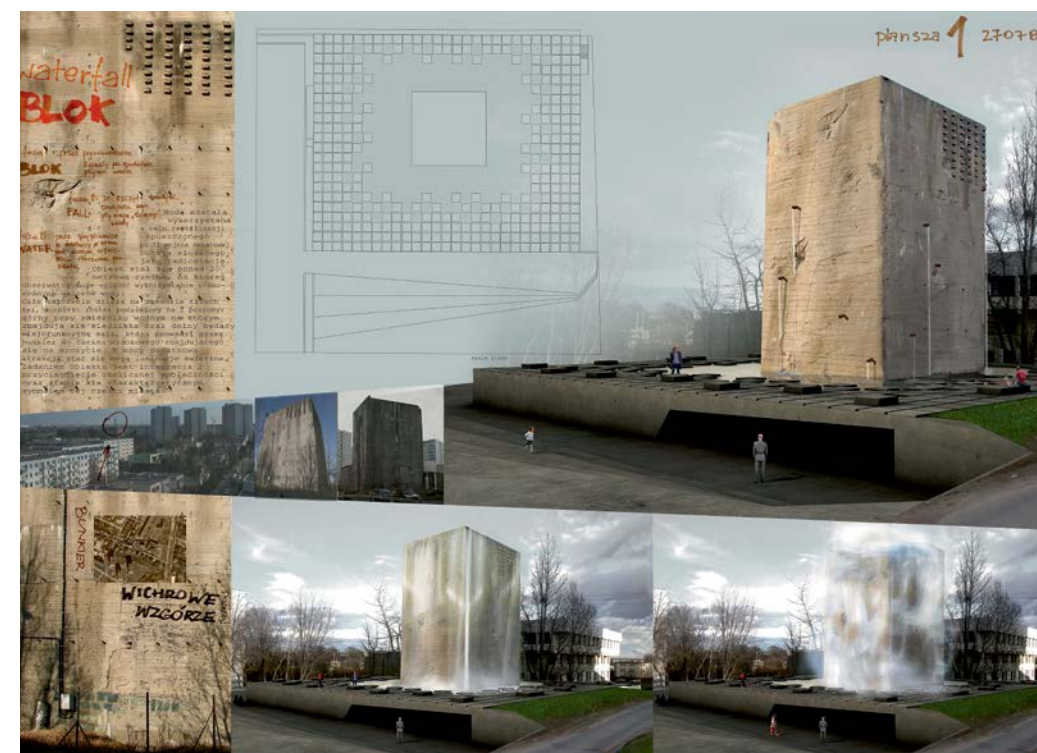
Faza I (BLOK): przez poprowadzone kanały spokojnie płynie woda

Faza II (FALL): ze szczytu budynku wypływają „ściany” wody
Faza III (WATER): przez spryskiwacze o średnicy 0,5 mm pod dużym ciśnieniem tłoczona jest woda

Opinia jury:

Praca przekształca zdegradowany, nieużytkowany bunkier w obiekt, który staje się charakterystycznym wyznacznikiem przestrzennym w skali nie tylko osiedla, ale także całego miasta. Łączy piękno formy (kontemplacja) z nową funkcją (przestrzeń wystawowa, punkt widokowy).

Jury, doceniając piękno formy, zwraca jednocześnie uwagę, że efekty specjalne, w postaci wodospadu czy zraszania, powinny być wykorzystywane okazjonalnie, zgodnie z obowiązującą zasadą poszanowania energii.

w czasie suszy szosa sucha

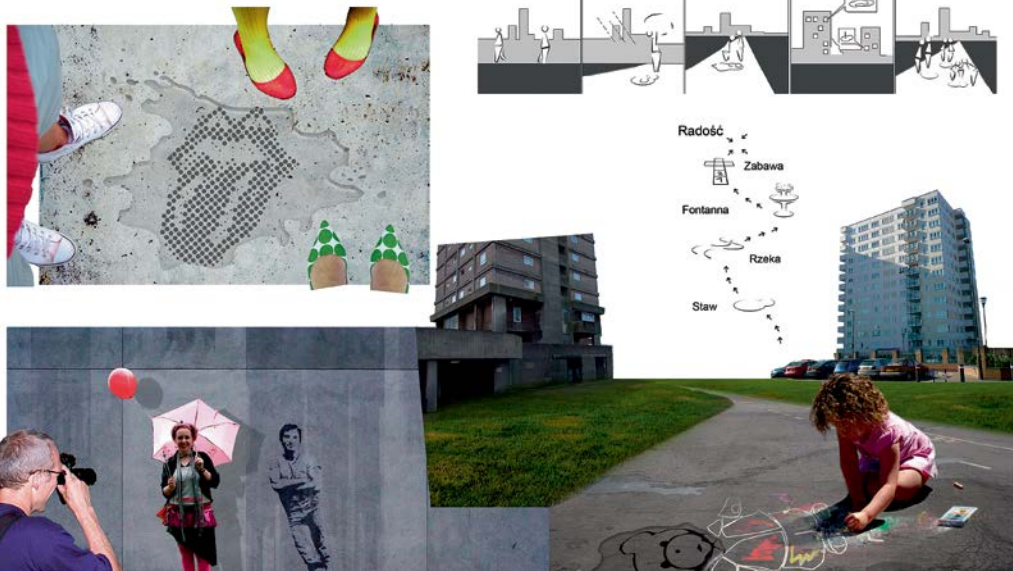
052825

Praca nr 052825

Autorzy: Maciej Bednarski, Dariusz Florczak, Adam Derlatka, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej

Opis autorski: Nie lubisz kałuży? Nie daj się zniechęcić pogodzie! (...) Wyjdź na zewnątrz i odkryj „miasto znaków” ujawniających się na posadzce. Tajemnicze ślady, widoczne jedynie na wilgotnej nawierzchni, poprowadzą Cię do zupełnie innego, nieznanego, choć mijanego codziennie świata, staną się pretekstem do poznania otoczenia. Planujemy połączyć miejsca występowania wody w mieście, takie jak rzeka, fontanna, kratka ściekowa czy dziurawa rynna, sieć deszczowych szlaków, meandrujących pośród ulic. Ukryć w nich krótkie sentencje, grafiki i famigłówki, stając się inspiracją do zabawy, akceptacji i przebywania w przestrzeni zewnętrznej. Ale uważaj!!! Wraz z pierwszymi słonecznymi promieniami kałuże znikają, a z nimi tajemnice miasta i klucze do odkrycia ich sekretu. (...) Projekt ma za zadanie połączyć różne części miasta, a w pewnym sensie także jego mieszkańców, szukających dalszych znaków, ożywiając zainteresowanie przestrzenią publiczną (...). Wszystkie elementy wykonano w technologii betonu zmieniającego odcień pod wpływem wody, dzięki czemu zawarte znaki widoczne są jedynie na wilgotnej nawierzchni.

Opina jury: Wyróżnienie przyznaje się za prosty i łatwy do zastosowania w praktyce sposób wykorzystania wody deszczowej do podniesienia atrakcyjności, wprowadzenia różnorodności i dynamiki zmiennego wyrazu estetyki przestrzeni osiedli mieszkaniowych oraz możliwości nadania im cech indywidualnych.

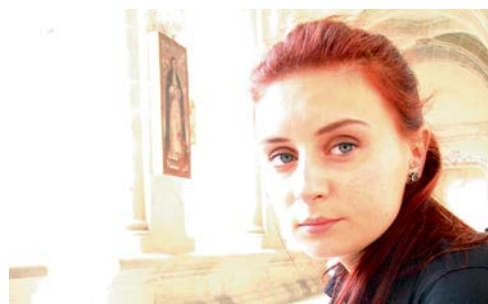
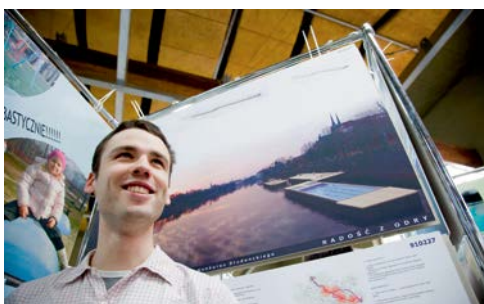
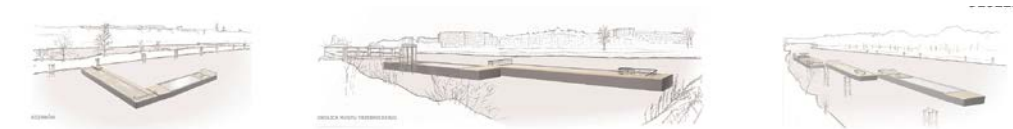
Wyróżnienie równorzędne

Praca nr 910227

Autorzy: Sylwia Ulicka, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Konrad Lewacki, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej

Opis autorski: RADOŚĆ Z ODRY. Wrocław jest miastem, które odwróciło się od przepływającej przez nie rzeki i nie wykorzystuje jej walorów (...). Ideą projektu jest stworzenie miejsc przyciągających ludzi nad Odrę. Takimi magnesami mogą być plaże, baseny, kawiarnie i restauracje umieszczone na odpowiednio zmodyfikowanych barkach pchanych (...). Wyróżnić można co najmniej trzy sposoby zagospodarowania powierzchni pływających obiektów:
– wymiary barki umożliwiają umieszczenie w niej basenu o wymiarach: 25x8 m, dwóch małych basenów oraz aparatury zapewniającej oczyszczanie i podgrzewanie wody.
– plaża z około 30-cm. warstwą piasku otoczona drewnianym pomostem. Pod pokładem zlokalizowano przebieralnię, prysznic, sanitariaty oraz infrastrukturę (...).
– kawiarnia z miejscami odpoczynku umożliwiającymi podziwianie architektury miasta z poziomu Odry (...). Zaletami naszego projektu są: dowolna możliwość zmiany lokalizacji, tworzenie z barek układów przestrzennych dopasowanych do nabrzeża, niski koszt realizacji oraz uniknięcie długotrwałych procedur administracyjnych związanych z zakupem gruntu i uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Opina jury: Praca została nagrodzona za ciekawy sposób połączenia dwu środowisk wodnych: naturalnej rzeki i basenu kąpielowego. Użytkownicy tego obiektu nie zanieczyszczają środowiska naturalnego środkami chemicznymi (olejki do opalania i inne kosmetyki), a jednocześnie bezpiecznie kąpią się w wodzie o podwyższonej temperaturze i określonej głębokości. Istotnym walorem jest również mobilność całego kompleksu.

fot. archiwum autorki

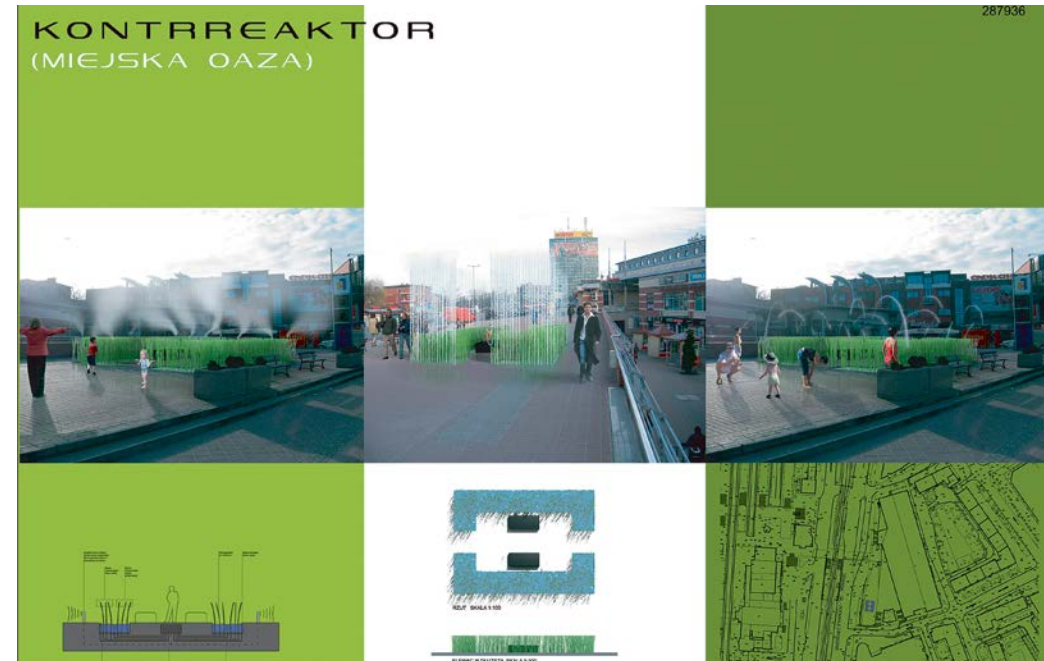
Wyróżnienie równorzędne

Praca nr 287936

Autorzy: Katarzyna Bedra i Bartosz Arendt, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej

Opis autorski: Kontreaktor/Miejska Oaza zbiera informacje o tym, co dzieje się dookoła: o poziomie hałasu, natężeniu ruchu, temperaturze, wilgotności i reaguje wprost przeciwnie do tego, co dzieje się wokół. Wykorzystuje w tym celu wodę jako najbardziej wszechstronne, wielopostaciowe, przyjazne człowiekowi, stymulujące i wdzięczne tworzywo. (...) Składa się z gęstszu gumowych rur, wystających z wody, wpisanych w prostokąt o wymiarach 7 x 9,5 m, z wyspą pośrodku. Przez rury i z basenu wydobywa się woda w różnej postaci, w zależności od pożądanego efektu i nastroju (...). Na zgiełk i ruch Oaza odgradza się od otoczenia ścianą wody, na ciszę i spokój reaguje radosnym pluskaniem i rozchłapywaniem wody, na upalne temperatury rozpylaną delikatnie mgiełką, na deszcz wodnym parasolem, na zimno ciepłym bulgotaniem i parą wydobywającą się z basenu niczym z gejzera. Dzięki tym właściwościom Kontreaktor/Miejska Oaza stymuluje otoczenie (...). Kawalek pustej przestrzeni w mieście staje się rzeczywistym kawałkiem miasta, gdyż zyskuje wszelkie przymioty, które miasto charakteryzują: ciągłą zmienność w czasie, kontrast, zmysłowość, prowokacyjność

Opina jury: Wyróżnienie przyznano za nowatorskie rozwiązanie formy fontanny jako wielosezonowego, interaktywnego spektaklu wodnego oraz za wykorzystanie niekonwencjonalnego materiału.

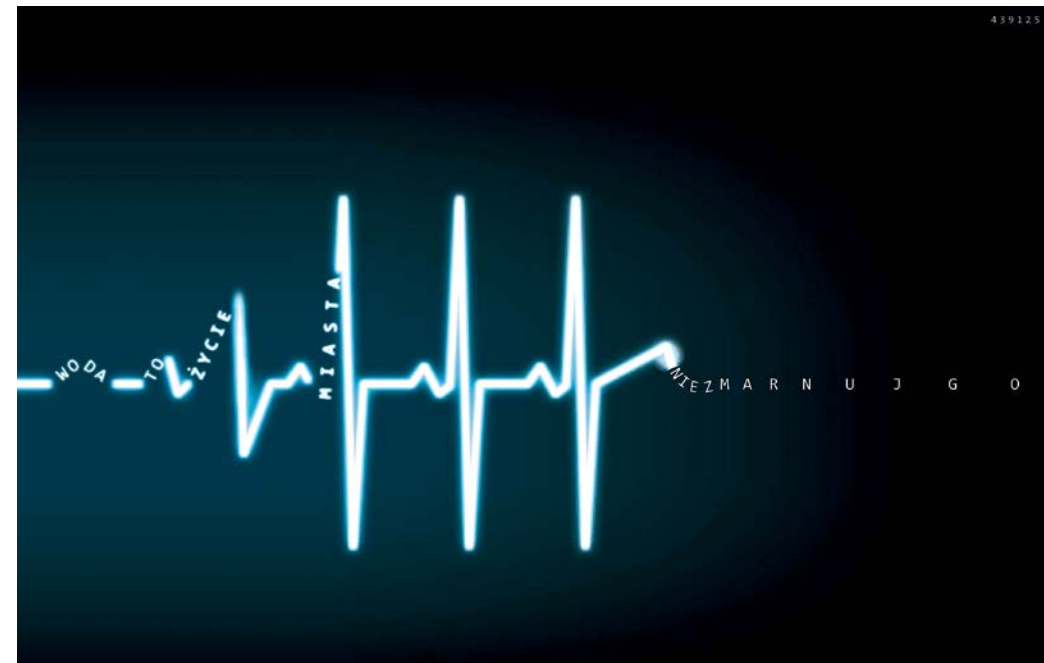
Honorowa wzmianka

Praca nr 439125

Autorzy: Anna Twarogowska i Marcin Adamek, Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej

Opis autorski: BEZ WODY NIE MA ŻYCIA. Używamy jej do picia, zmywania, prania, gotowania, podlewania, ale także chętnie korzystamy z jej walorów rekreacyjnych w przestrzeniach publicznych. Wydaje się być oczywiste, że jest ona niezbędna dla naszego codziennego funkcjonowania, więc powinna być racjonalnie wykorzystywana. Szczególnie, że zasoby wodne do picia są bardzo ograniczone (stanowią tylko ok. 0,6 % wody na całej kuli ziemskiej). Niestety dużym problemem jest marnowanie, zanieczyszczanie, a także nieszanowanie wody tam, gdzie ma ona służyć całej społeczności. Uważamy, że podstawowym „projektem” jest zmiana świadomości ludzi. Pokażemy, że niewielkie zmiany przyzwyczajęń mieszkańców prowadzą do ochrony zasobów przyrody i poprawy istniejących przestrzeni publicznych. (...) Oto kilka prostych wskazówek, jak poprawić na korzyść bilans zużycia wody w mieście. Zakręcaj dokładnie kran i uszczelnij wszelkie przecieki. (...) Każde 60-80 kropli kapiących z kranu na minutę to strata 20-25 litrów na dobę! Jeśli możesz, używaj prysznicza zamiast kąpać się w wannie. Pod prysznicem zużywamy około 15-30 litrów wody, w wannie zużywamy 100 litrów i więcej! Myjąc zęby, używaj kubeczka i nie goł się przy odkręconym kranie (...). Myjąc samochód, używaj wiadra z wodą, a nie wody bieżącej z węża. Jeśli posługujemy się wodą w wadze, wystarczy nam ok. 20 litrów wody, wężem zużywamy 100-200 litrów!

Opina jury: Nagroda pozaregulaminowa przyznana została za czytelność przesłania – poszanowanie wody jest jednym z podstawowych nakazów współczesnego świata

fot. Magdalena Rzepiela

Praca nr 000777

Liczba głosów: 1373

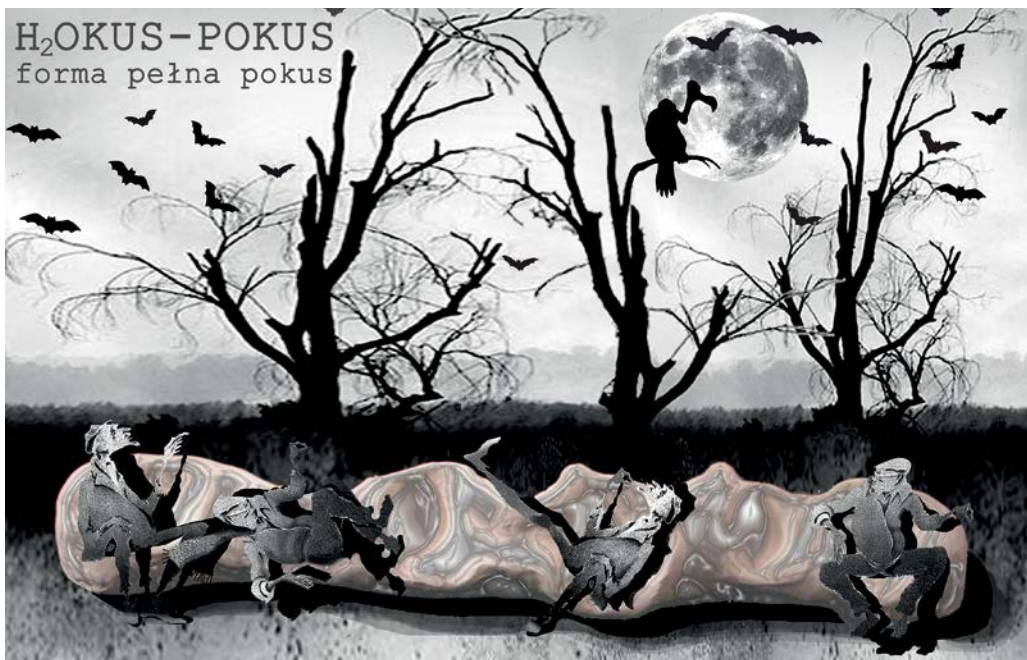
Autorki: Katarzyna Baworowska, Izabela Cichońska,
Maria Gerber, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej

Opis autorski: Woda jako jeden z żywiołów stanowi podstawową substancję naszej planety. Jej właściwości fizyczne umożliwiają dowolne jej kształtowanie, inspirując projektantów do poszukiwania nowych form. Morficzność, transparentność, gęstość, płynność oraz dostępność wpływają na rolę wody jako jednego z najważniejszych czynników formotwórczych przestrzeni.

Nasz pomysł kreuje w przestrzeni publicznej parametryczne siedziska eksponujące dwie najważniejsze cechy wody – łatwość do zmiany temperatury oraz walory estetyczne – wykorzystując zarazem energię geotermalną.

Zaproponowana forma siedziska została zainspirowana zachowaniem wody w warunkach bezgrawitacyjnych. Nowoczesna ławka ukazuje zamkniętą w transparentnej powłoce grę przestrzenną przezroczystych wężyków transportujących wodę dającą ciepło lub zimno w zależności od pory roku.

Zaprojektowane siedzisko jest wykonane z przezroczystego plastiku. Poprzez wykorzystanie ciepła ziemi, za pośrednictwem wody, jest podgrzewane zimą, a chłodzone w lecie. Na poziomie 3 m ziemia ma stałą temperaturę 12,8°C. Przepływowy podgrzewacz wody elektryczno-ciśnieniowy, będący także pompą ciepła, powoduje ruch wody w zamkniętym obiegu, dodatkowo w ziemi podgrzewa wodę z 12,8°C do 25°C. Rura dostarczająca wodę do ławki rozwidła się w niej w system gumowych, przezroczystych wężyków, które dopasowują się do kształtu ławki, bezpośrednio stykając się z jej powierzchnią.

fot. archiwum autorek

dobre wnętrze

snobizm pod kontrolą

nr 7 (127) lipiec 2008

cena 9,90 zł (w tym 7% VAT), index 341134, ISSN 1429-3226

DOMY WYMARZONE NA LATO

- pod słońcem Toskanii
- w lawendowej Prowansji
- na angielskiej prowincji

28 mebli i dodatków, które podziwiał świat

FESTIWAL KOLORÓW! 50 sposobów na pogodny nastrój w mieszkaniu

15 najpiękniejszych leżaków

ŚWIATŁO I PRZESTRZEŃ NOWY LUKSUS

Wyróżniamy się
stylem!

ZAMÓW PRENUMERATĘ: tel. 0 22 590 55 55,
e-mail: klienci@murator.com.pl lub www.sklep.murator.pl